

KESKUSTELUALOITE 6/2002 vp**Itämeren ympäristön suojele*****Eduskunnan puhemiehelle***

Itämeren ympäristön suojelua korostetaan hallitusohjelmassa yhtenä tämän hallituskauden merkittävimpänä ympäristöpanostuksena. Hallitus laatii parhaillaan ympäristöministeriön johdolla ohjelmaa Itämeren ekologisen tasapainon palauttamiseksi. Ohjelma hyväksyttäneen valtioneuvostossa keväällä 2002.

Rehevoityminen on suurin uhka Itämeren ekologiselle tasapainolle. Viime vuosisadan aikana Itämeren fosfori- ja typpipitoisuudet ovat kohoineet dramaattisesti. Rehevoityminen on aiheuttanut mikroskooppisten levien liiallisen tuotannon, lahtien kasvamisen umpeen ja rantojen peittymisen rihmaleviin. Päästöt ovat pienentyneet viime vuosina, mutta tästä huolimatta rehevoitymisoireet eivät ole vielä vähentyneet. Viime vuosina erityisesti laajat leväkukinnat ovat saaneet suurta huomiota. Leväkukinnat ovat aika ajoin peittäneet suuria osia Itämerestä aiheuttaen sekä ekologisia että taloudellisia ongelmia. Levät koostuvat usein syanobakteereista eli sinileivistä, jotka ovat usein hyvin myrkyllisiä eläimille ja ihmisille. Merentutkimuslaitoksen ja Suomen ympäristökeskuksen tutkijoiden tietojen mukaan on olemassa suuri vaara, että saamme jälleen tulevana kesänä nähdä epätavallisen voimakkaita leväkukintoja. Tämä johtuu siitä, että Suomenlahdesta syksyllä 2001 mitatut fosforipitoisuudet olivat epätavallisen suuria. Itämeren ympäristön tila on kansallisesti merkittävä ekologinen kysymys, minkä vuoksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin ravinnepäästöjen vähentämiseksi Itämerestä.

Lähivuosina ympäristövaarallisten aineiden, ennen kaikkea öljyn, kuljetukset kasvavat voi-

makkaasti Itämerellä. Parhaillaan on rakenteilla ja suunnitteilla useita öljysatamia Suomenlahdelle. Primorskin satama Koivistossa otettiin käyttöön vuoden 2001 lopulla. Sataman kapasiteetti on tällä hetkellä 12 miljoonaa tonnia öljyä, mutta sen arvioidaan nousevan 40—50 miljoonaa tonniin joidenkin vuosien kuluttua. Tämä merkitsee öljynkuljetusten kaksinkertaistumista Suomenlahdella vuoteen 2005 mennessä vuoden 2001 tilanteeseen verrattuna. Samalla kasvavat myös onnettomuusriskit. Suomenlahden, ennen kaikkea itäisen Suomenlahden, öljyntorjuntavalmius on varsin puutteellinen. Itäiselle Suomenlahdelle ei ole sijoitettu yhtään suurta öljyntorjuntalusta. Tilanne on vielä huonompi Venäjällä ja Virossa kuin Suomessa. Tämän vuoksi on välttämätöntä parantaa nopeasti öljyntorjuntavalmiutta Suomenlahdella.

Hallituksen Itämeriohjelma voi saada suuren merkityksen Itämeren merellisen ympäristön suojelun ohjenuorana. Itämeri on nykyisellään saastunut sisämeri, joka voidaan pelastaa ainoastaan määrätietoisin ympäristöpanostuksin ja Itämeren maiden hyvällä yhteistyöllä. On tärkeää käydä keskustelua toimenpiteistä Itämeren ympäristön parantamiseksi sekä mahdollisuuksista torjua Itämeren ympäristöön kohdistuvat uhat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittavasti,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun Itämeren suojelusta.

KA 6/2002 vp — Christina Gestrin /r ym.

Helsingissä 5 päivänä maaliskuuta 2002

Christina Gestrin /r
Pentti Tiusanen /vas
Tarja Kautto /sd
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Eva Biaudet /r
Pia Viitanen /sd
Mikko Elo /sd
Riitta Korhonen /kok
Säde Tahvanainen /sd
Anne Holmlund /kok
Pekka Vilkuna /kesk
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Kari Kärkkäinen /kd
Hannu Takkula /kesk
Rakel Hiltunen /sd
Jari Leppä /kesk
Sakari Smeds /kd
Erkki Kanerva /sd
Saara Karhu /sd
Leena Rauhala /kd
Leea Hiltunen /kd
Päivi Räsänen /kd
Seppo Lahtela /kesk
Ulla-Maj Wideroos /r

Kirsi Piha /kok
Inkeri Kerola /kesk
Mikko Kuoppa /vas
Veijo Puhjo /vas
Susanna Rahkonen /sd
Janina Andersson /vihr
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Jaakko Laakso /vas
Sulo Aittoniemi /alk
Erkki Pulliainen /vihr
Annika Lapintie /vas
Pekka Kuosmanen /kok
Riitta Prusti /sd
Pirkko Peltomo /sd
Marjaana Koskinen /sd
Kari Uotila /vas
Matti Vähänäkki /sd
Matti Huutola /vas
Katja Syvärinen /vas
Anne Huotari /vas
Jyri Häkämies /kok
Susanna Huovinen /sd
Martti Tiuri /kok
Reijo Kallio /sd
Leena Luhtanen /sd

Ajankohtaiskeskustelu 7.5.2002